

Lüleburgaz Ramazan Yaman Fen Lisesi
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Servisi

**Meslek, İlgil, Yetenek,
Değer ve Kişilik İlişkisi**

Bilgilendirme Bülteni

Melisa USLU
Psikolojik Danışman

İçindekiler

1

Meslek
Nedir?

2

Meslek
Seçimi
Neden
Önemlidir?

3

Mesleki
Gelişim
Süreci

4

Yetenek
ve İlgi
Alanları

5

Mesleki
Değerler
ve Kişilik
Özellikleri

6

Araştırma
ve Bilgi
Toplama
Süreci

7

Anne ve
Babalara
Öneriler

8

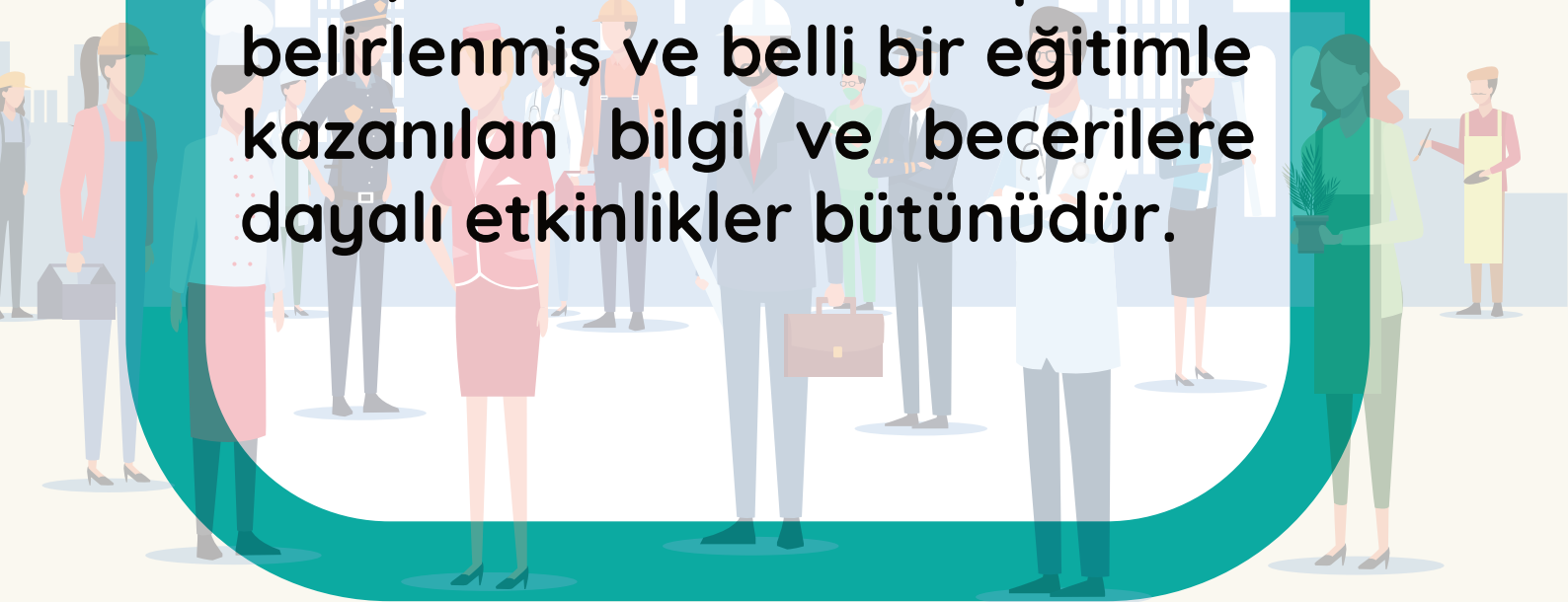
Öğretmenlere
Öneriler

Meslek Nedir?

Meslek, bir kişinin hayatını kazanmak için yaptığı, diğer insanlara yararlı bir hizmet ya da ürün sağlamaya yönelik olan, kuralları toplumca belirlenmiş ve belli bir eğitimle kazanılan bilgi ve becerilere dayalı etkinlikler bütünüdür.

Meslek Seçimi Neden Önemlidir?

- Yaşam biçimimizi,
- Toplumdaki yerimizi,
- Ekonomik ve sosyal yerimizi,
- Başarımızı,
- Mutluluğumuzu etkiler.

Mesleki Gelişim Süreci

- Hayal Dönemi (5-11 Yaş)
- Deneme Dönemi (11-17 Yaş)
- Gerçekçi Dönem (17-23 Yaş)

Deneme Dönemi (11-17 Yaş)

- Deneme döneminde çocukların yetenekleri, ilgileri, meslek değerleri, kişilik özellikleri ve iş gücü piyasası gibi faktörlerin mesleki seçim sürecinde ne kadar önemli olduklarını zamanla daha iyi kavrayacak ve mesleki seçimlerine daha sağlıklı yön verebileceklerdir.
- Bu dönemin sonunda, yukarıda sıralanan faktörlerle uyumluluk gösteren meslekleri öğrencilere sunabilecek bir üniversite bölümüne gidilerek gerçekçi mesleki seçim dönemine geçiş yapmış olacaklardır.

Meslek Seçimi Yaparken;

1. Kişisel özellikleri belirlemek

2. Mesleklerin özelliklerini belirlemek

3. Meslekler ve kişisel özelliklerin ortak noktalarını keşfetmek

Yetenekler

Yetenek; öğrenme gücü veya bir iş, görev ya da faaliyeti diğer insanlara göre daha başarılı ve daha hızlı bir şekilde yapabilme yetisi olarak tanımlanır.

Yetenek Alanları

- Sözel Dilsel Zeka:

Okuma, yazma, dinleme ve konuşmada kelimeleri etkili kullanma yeteneğidir.

Bu zeka türü bireyin kendisini ve başkalarını anlatırken veya bir konuyu açıklarken kendini gösterir.

Şair, yazar, gazeteci, öğretmen, psikolog ve psikolojik danışman gibi meslek alanları örnek gösterilebilir.

Yetenek Alanları

- Mantıksal Matematiksel Zeka: Hesaplama becerisi, mantıksal nedensellik ilişkisi kurma, karmaşık problemleri çözüme becerilerini kapsar.

Matematikçiler, mühendisler, mantık bilimci ve felsefeciler mantıksal-matematiksel zekası gelişmiş kişilerden oluşur.

Yetenek Alanları

- Müziksel Zeka:

Bu zekâ türü sesin ritim ve tınısına, ayrıca şarkı söyleme, bir müzik enstrümanı çalma gibi müziksel etkinliklerde sesin duygusal boyutuna duyarlı olmayı gerektiren becerileri kapsar.

- Görsel Uzamsal Zeka:

Görsel dünyayı doğru algılamayı gerektiren zekâ türüdür.

Sanatsal ve görsel tasarım yapmayı gerektiren meslekler, grafiker, harita mühendisliği, iç mimarlık gibi meslekler bu grupta yer alır.

Yetenek Alanları

- Kinestetik/Bedensel Zeka:

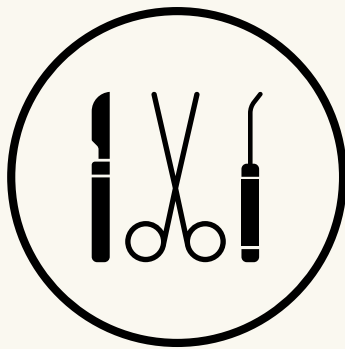
Bu zekâ türü, bireyin bedensel etkinliklerde başarılı olmasını sağlar. Birkaç türe ayrılır.

Dansçılık, aktörlük, oyunculuk, film yönetmenliği gibi görsel bedensel beceri gerektiren meslekler,

Profesyonel futbolculuk, jimnastikçilik gibi sportif meslekler,

Beyin cerrahları , elmas kesiciler gibi üst düzey motor beceriler gerektiren meslekler,

Modern dansçılar, pantomim sanatçıları gibi karmaşık ve soyut düşünceleri jest ve mimiklerini ifade edebilen meslek grupları bu zeka türünü gerektirmektedir.

Yetenek Alanları

- Doğa Zekası:

Doğa zekâsı gelişmiş bireyler bitkiler, hayvanlar gibi canlı varlıklara ve jeolojik doğal varlıklara empati duyar, onlara duyarlı davranırlar.

Çiftçiler, ziraatçılar, veteriner hekimler, bilim adamları, doğa bilimciler örnek verilebilir.

Bilim adamları ekolojik sistemi anlamak, türleri belirlemek ve sınıflamak için bu beceriye gerek duyar.

Yetenek Alanları

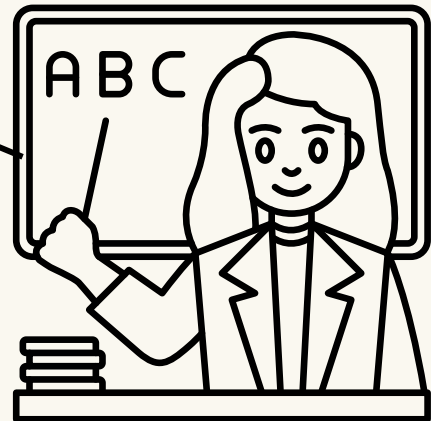
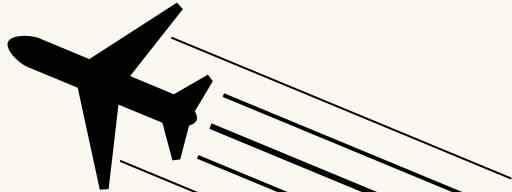
- İçsel Zeka:

• İçsel zekâ beynin ön loblarıyla ilişkili bir zekâ türüdür. İçsel zekâ insanın kendini bilmesini sağlar.

İçsel zekâ insanın kendini takdir etmesi, amaç belirlemesi, kendini ayarlaması ve duygusal öz yönetimini sağlamaya destek olur. İçsel özgüveni yükseltmeyi ve stresle etkin bir biçimde baş edebilmeyi etkileyen bir faktördür.

Bu zekânın özellikle de bireysel özyönetim becerilerinin gerektirdiği meslekler arasında şunlar sayılabilir:

Pilotluk, polislik, yazarlık, danışmanlık ve öğretmenlik.

Yetenek Alanları

- Kişilerarası Zeka:

Diğer insanlarla başarılı ilişkiler kurmayı sağlayan bir zekâ türüdür. Bireysel farklılıkları görebilme, onların duygularını anlama, nasıl bir ruh hali içinde olduklarını algılama, kendini ve diğer bireyleri motive etme, kısacası etkili kişilerarası ilişkiler kurabilmeyi sağlar.

Ayrıca bir grubu yönetebilme ve motive edebilme becerileri de özellikle yönetici ve liderlik pozisyonlarındaki bireylerin sahip olmaları gereken önemli özellikler arasındadır.

Psikolojik danışmanlık, psikologluk, öğretmenlik ve satış danışmanlığı gibi meslekler örnek olarak verilebilir.

İlgiler

- Bir etkinliğin özünden elde edilen doyuma ilgi adı verilir.
- Belli faaliyetlere isteyerek yönelme, bu faaliyetleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka faaliyetlere tercih etme ve bu faaliyetleri yaparken yorgunluk yerine dinlenmiş hissetme, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında o faaliyete ilginin olduğundan söz edilir.
- Yetenekler bir mesleki etkinlikte sağlanan başarı düzeyi, ilgiler ise o faaliyetlerden zevk alma düzeyiyle ilişkilidir.

İlgi Alanları

- Edebiyat İlgisi:

Her türlü edebi eserleri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma durumu.

Edebiyat ilgi alanına yüksek düzeyde ilgi duyan bireylerin; dil ve edebiyat, basın-yayın gibi programlarda doyum elde edebileceği söylenebilir.

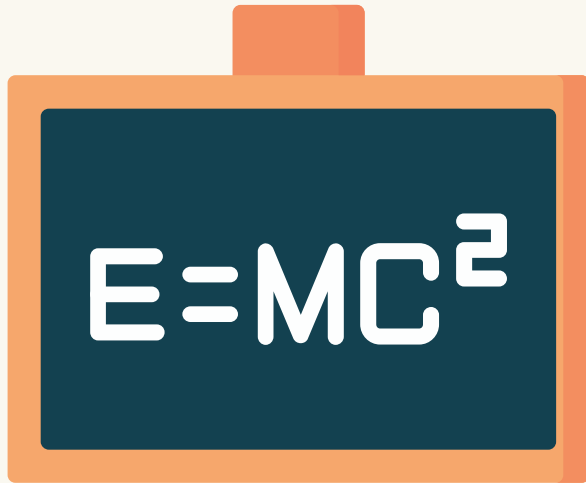

İlgi Alanları

- Temel Bilim İlgisi:

Temel bilim ilgisi fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Temel bilim ilgisi yüksek olan kimseler, yukarıda belirtilen temel bilim alanları yanında tıp, veterinerlik ve mühendislik vb. gibi uygulama alanlarında bilimsel çalışma yapmaktan doyum elde edebilirler.

İlgi Alanları

- İkna İlgisi:

İkna ilgisi, başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren ilgi alanıdır.

İkna ilgisi ile ilgili meslekler arasında yazarlık, gazetecilik, hukuk, diplomatlık vb. sayılabilir.

İlgi Alanları

- İş Ayrıntıları İlgisi:

Bu ilgi daha çok ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Bu ilgi alanı ile ilişkili meslek ve meslek gruplarından bazıları; inceleme, ve analize dayalı meslekler, programlama, muhasebe ve sekreterlik vb. olabilir.

1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1
0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1
1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	1
0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0
1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0
0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1
0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0
0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1
0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0
1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0
0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1
1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	1	1
0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0

İlgi Alanları

- Mekanik İlgi:

Mekanik ilgi, çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanmaktır. Mekanik ilgi, makine ve elektrik mühendisliği gibi teknik alanlarda başarı ve doyum için çok önemli bir ilgi türüdür.

- Müzik İlgisi:

Müzik ilgisi, bir müzik aleti çalma, müzik dinleme ve beste yapma gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgidir. Müziğe yüksek derecede ilgi duyan kimseler için konservatuvarların müzik bölümleri en uygun eğitim alanıdır.

İlgi Alanları

- **Sosyal Bilimler İlgisi:**

Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır. Sosyal bilim ilgisi yüksek olan kişiler hukuk, siyaset bilimleri, sosyoloji, psikoloji, ilahiyat vb. gibi alanlarda çalışmakla mutlu ve başarılı olabilirler.

- **Sanat İlgisi:**

Sanat ilgisi güzel sanatlar ilgisi olarak da ifade edilmektedir. Bu ilgi alanı daha çok resim, heykel gibi plastik sanatlar ve el sanatları ile eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymak gibi davranışlarda ifadesini bulur. Yükseköğretim programlarında sanat ile ilgili olanlar güzel sanatlara ilgi duyan kişiler için uygun çalışma alanları olabilir.

İlgi Alanları

- Sosyal Yardım İlgisi:

Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve özel gereksinimli bireylere yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur. Bu ilgi alanı ile yakından ilişkili meslek ve meslek grupları; sosyal hizmetler, tıp, psikoloji, çocuk gelişimi ve eğitim programları da sosyal yardım ilgisi yüksek kimseler için çalışma alanları olabilir.

İlgi Alanları

- Ticaret İlgisi:

Alım-satım işleriyle uğraşan, ticaret yolu ile kar elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi, pazarlama ve reklamcılık programları ile yakından ilişkilidir. Ancak ticarete ilgi duyan kişiler, hangi alanda yetişmiş olursa olsunlar, bir gün meslekleri ile ilgili ticari bir faaliyete girişebilirler. Örneğin, bir ziraat mühendisi, ziraat aletleri ya da ilaçları satan bir ticarethane açabilir.

İlgi Alanları

- Yabancı Dil İlgisi:

Yabancı dili öğrenmeye istekli olma ve öğrenebilme olarak ifade edilir. Yabancı dil gerektiren meslek ya da meslek grupları bu alanla ilişkilidir. Örneğin;

Tercümanlık, uluslararası ilişkiler vb. alanlar bu ilgi ile ilişkili olup yurt dışı iş olanakları için çok önemli bir ilgi türüdür.

- Canlı Varlık İlgisi:

Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma gibi davranışları içerir. Canlı varlıklara ilgi duyan kimseler açık havada çalışmaktan da zevk alırlar. Açık havada gerçekleştirilen meslekler bu alanla ilişkilidir.

MESLEKİ DEĞERLER

Ekonomik Kazanç

Yaraticılık

Güvenlik

Risk Alma

Yenilikçilik

Düzenlilik

MESLEKİ DEĞERLER

Saygınlık

Güç Sahibi Olmak

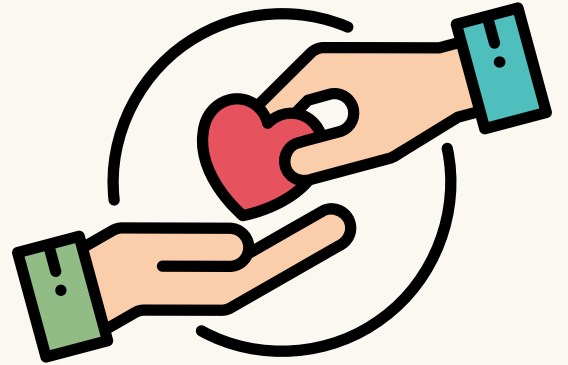
**Sosyal
Güvence**

İşbirliği İçinde Çalışmak

Rekabet

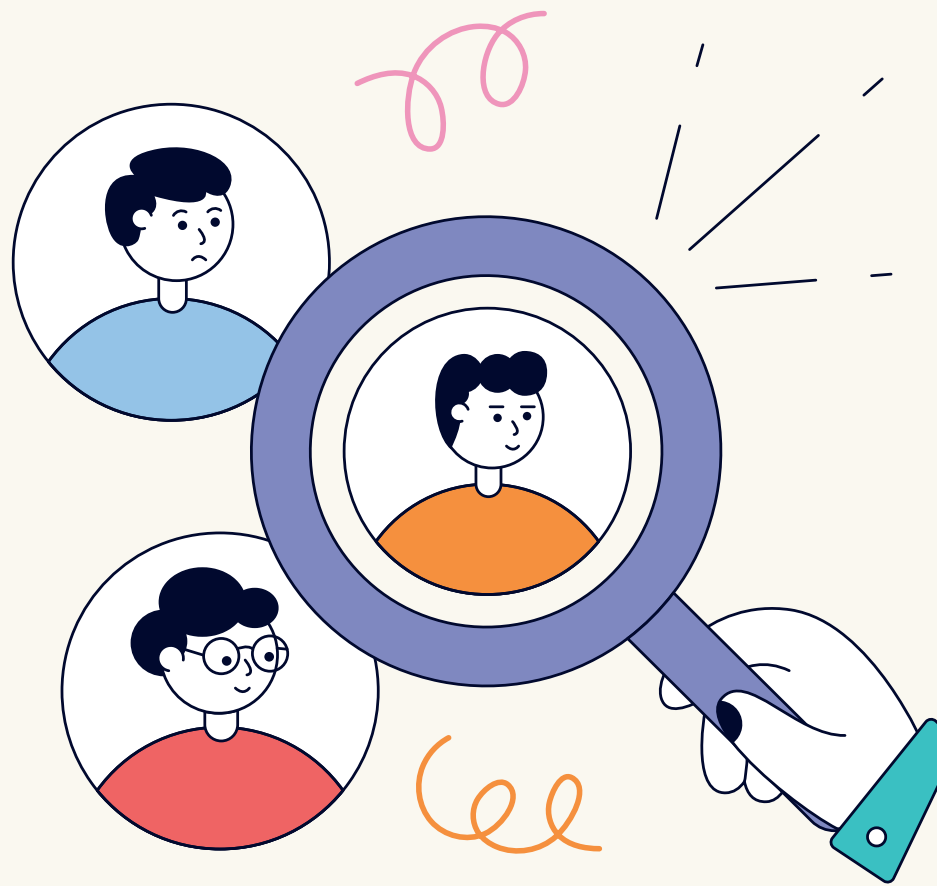

Yardıms severlik

Kişisel Özellikler

Kişisel özelliklerin kazanılmasında etkili olan faktörler şu şekilde sıralanabilir:

- 1- Aile
- 2- Mizaç
- 3- Alınan eğitim
- 4- Arkadaş çevresi
- 5- Yetenekler ve hobiler
- 6- Yetiştirilme tarzı

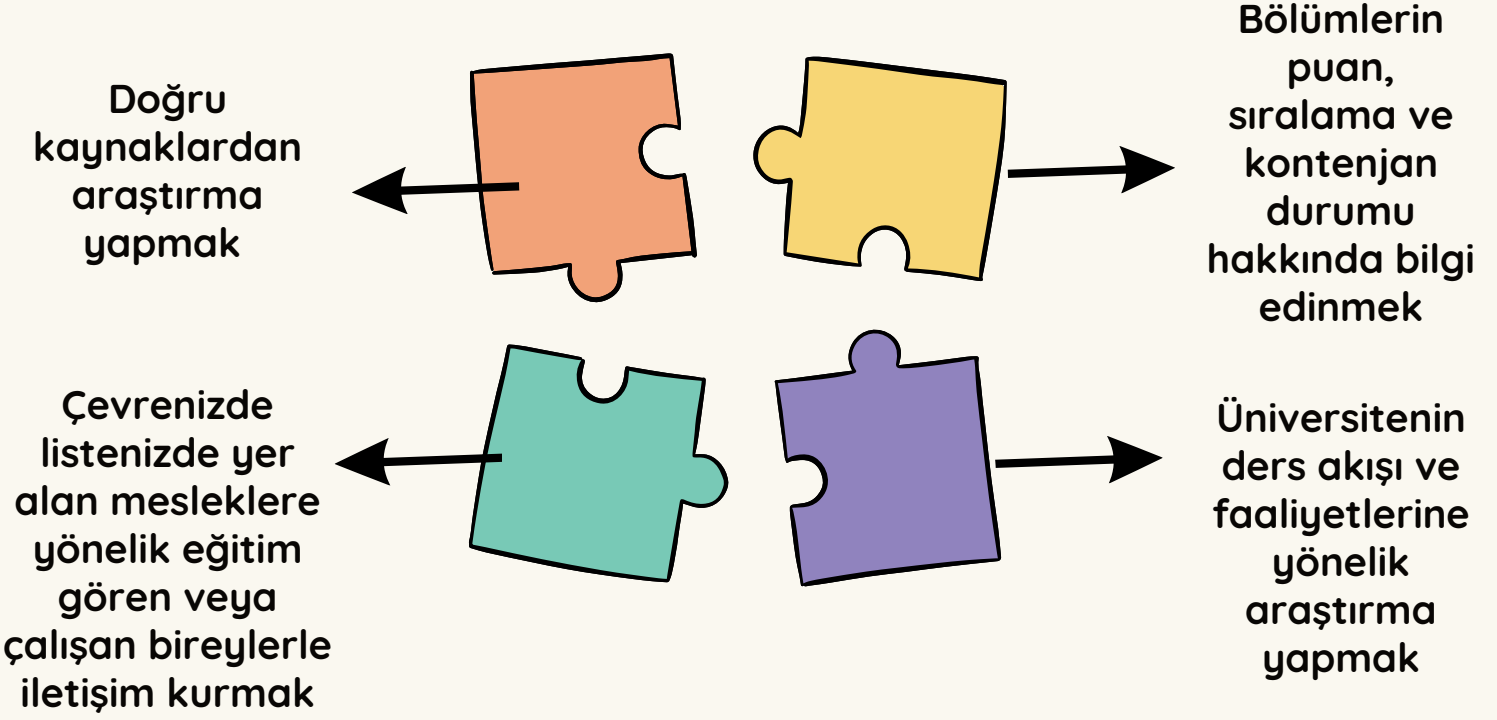
Kişisel Özellikler

Kişisel özellikler, bireyden bireye farklılık gösteren ve insanın karakterini ön plana çıkaran özelliklerdir.

- Açık Sözlülük,
- Dışa Dönüklük,
- Dürüstlük,
- Çalışkanlık,
- Kanaatkarlık,
- Duygusallık,
- Fedakarlık,
- Mükemmeliyetçilik
- Tutumluluk,
- Meraklılık,
- Sabırlı olmak.

Araştırma ve Bilgi Toplama Süreci

Araştırma ve Bilgi Toplama Sürecinde Yararlanılabilecek Kaynaklar

Bireylerin Kendine Sorabileceđi Sorular

- * Nasıl bir yaşam beklentim var?
- * Başkalarının kurallarıyla mı, kendi kurallarımla mı çalışabilirim?
- * Büyük şehirde mi, küçük şehirde mi çalışmak istiyorum?
- * Çok para kazanmak önemli mi?
- * Emin bir iş mi istiyorum, yoksa risk alabilir miyim?
- * Seyahat etmeyi seviyor muyum?
- * Çabuk karar verebiliyor muyum?
- * İletişim, ikna gücüm var mı?
- * Bilimsel araştırmalardan zevk alıyor muyum?
- * Ayrıntılardan sıkılıyor muyum?
- * Açık havada çalışabilir miyim?
- * İnsanlarla uyum içinde çalışabilir miyim?
- * Otuzlu yaşlarda kendimi nasıl bir iş yaşamı içinde hayal ediyorum?

Anne ve Babalara Öneriler

- Çocuğunuzun farklı meslekleri araştırmasını teşvik edin ve öğrendiklerini sizinle paylaşmasını sağlayın.
- Çocuğunuzla ortak bir plan hazırlayarak farklı mesleklerin yapıldığı iş yerlerini ziyaret etmeye çalışın. Çevrenizde farklı mesleklerde çalışan tanıdıklarınızla randevu ayarlayın ve çocuğunuzun meslekleri yerinde gözlemlemesini sağlayın.
- Çocuğunuzun kendisini tanımasına yönelik açık uçlu sorular sorun. Buna ek olarak aile içi iletişim kartları da bireyin kendisini keşfetmesinde yardımcı olabilir.

Anne ve Babalara Öneriler

- Çocuğunuzda gözlemlediğiniz güçlü yanları onunla paylaşabilirsiniz.
- Çocuğunuzun bugün yapması gereken görevleri belirli bir plan çerçevesinde yapması için teşvik edin.
- Çocuğunuzun seçimlerinde baskıcı bir tutum sergilemeyin. Çocuğunuz ile birlikte konuşarak onun için en doğru seçimi belirlemede rehber olun.

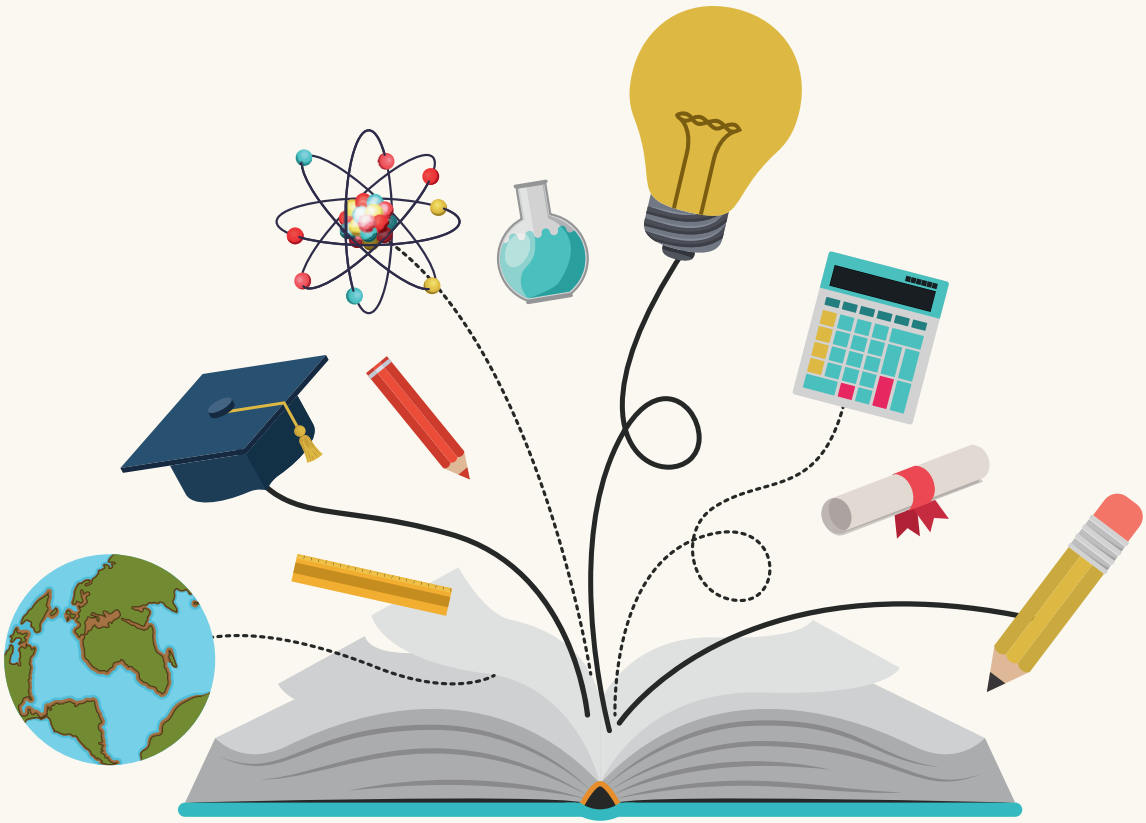

Öğretmenlere Öneriler

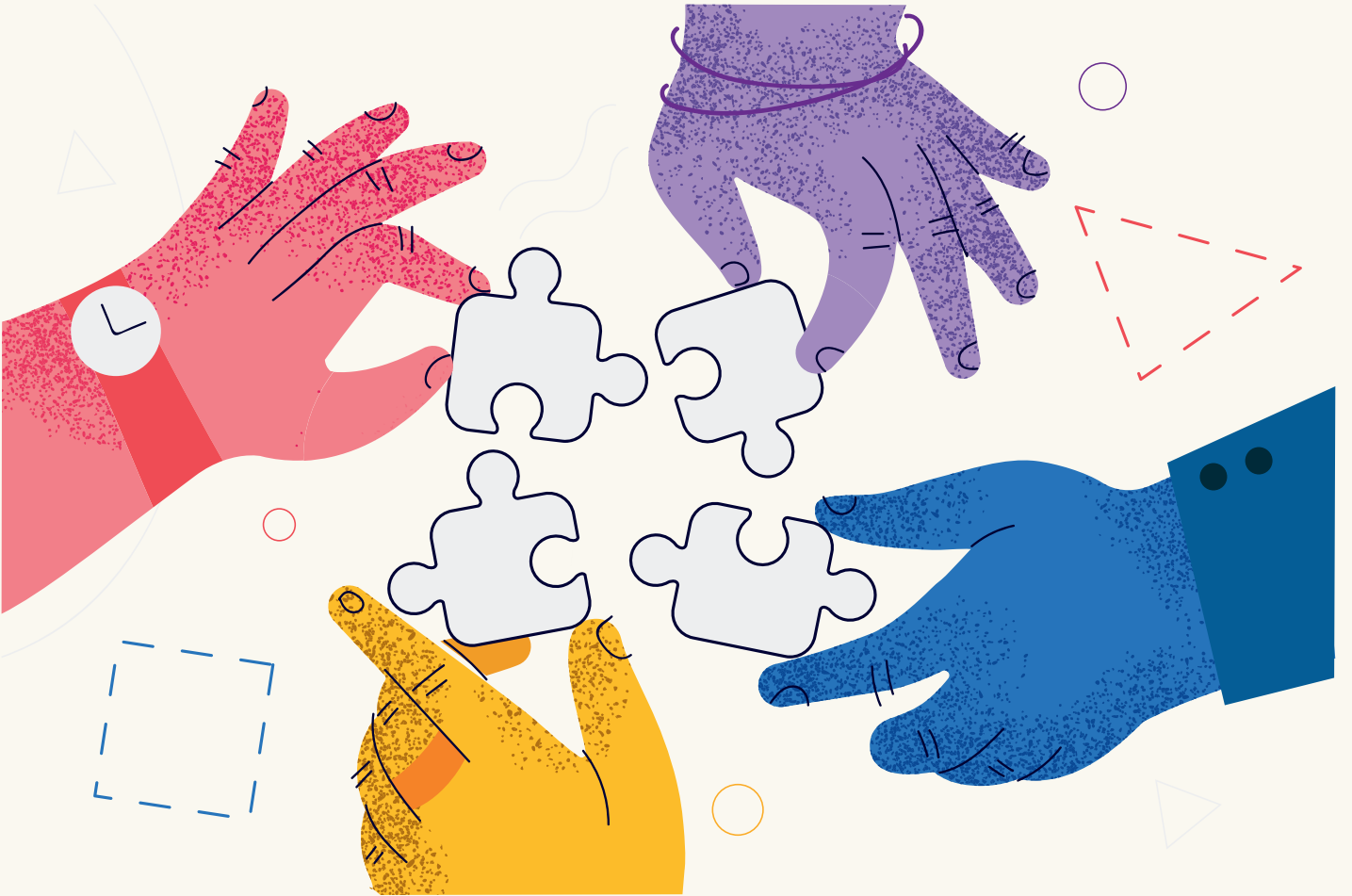
- Öğrencilerin ilgi duydukları meslekleri araştırarak sınıflarında tanıtılmaları desteklenebilir.
- Öğrenciler derslerin dışında farklı alanlara yönlendirilebilir (Resim yapmak, enstrüman çalmak, şarkı söylemek, şiir yazmak, spor faaliyetleri, zeka oyunları vb.)
- Öğrencilerin yaptıkları aktiviteler arasından hangilerini severek ve sıklıkla yaptıkları, hangilerinde daha iyi olduklarına yönelik sorular sorarak onların ilgi ve yetenekleri ortaya çıkarılabilir.

Öğretmenlere Öneriler

- Öğrencilerin kişilik gelişimine olumlu katkı sağlayabilecek rol model oluşturabilecek kişileri belirlemede destekleyici tutum sergilenebilir.
- Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun seçecekleri mesleklerle ilgili mesleğin riskleri, çalışma şartları, avantajları, dezavantajları, kazanç durumları gibi bilgileri öğrenebilmeleri için öğrenci rehberlik servisine yönlendirilebilir.

Kaynakça

1. Tekirdađ İl Milli Eğitim M¼d¼rl¼đ¼, Meslek Tanıtım Kitapçığı
2. Tekirdađ İl Milli Eğitim M¼d¼rl¼đ¼, Mesleđini Seęerken Nelere Dikkat Etmelisin?
3. orum Rehberlik Araştırma Merkezi, Yetenek, Mesleki İlgi ve Değerleri Tanıma